

Asia: VN/2166/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Diakonia-ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta lausua. Esitys avoimen korkeakoulutuksen opintosetelikokeilusta on lähtökohdiltaan kannatettava, se mahdollistaa alavalintojen kokeilun sekä tukee toisen asteen jälkeen ilman korkeakoulupaikkaa jäävien nuorten koulutussiirtymää.

Ohjaus on kokeilun vaikuttavuuden kannalta olennainen, että se nähdään ja selkeytetään ohjattuna siirtymävaiheen tukena. Kyse on nivelvaiheen ohjauksesta, joka edellyttää opinto- ja uraohjauksen sekä tutkintorakenteiden ja väylien syvällistä tuntemusta.

Kokeilu ohjaa korkeakouluja kehittämään nuorille suunnattuja, alavalintaa ja opiskeluvalmiuksia tukevia opintokokonaisuuksia. Tämä kohdentaa avoimen korkeakoulutuksen painotusta tutkintopolun nivelvaiheen koulutukseksi ja edellyttää pedagogista kehittämistä ja resurssien uudelleenkohdentamista.

Opin.fi-palvelun käyttö on kokeilun seurannan kannalta perusteltua. Tämä edellyttää kuitenkin teknisten järjestelmäominaisuuksien toimimista sekä opintosetelin saavutettavuuden kehittämistä viestinnällisten toimenpiteiden näkökulmasta.

Diak katsoo, että opintosetelikokeilun onnistuminen edellyttää:

- ohjauksen roolin ja resursoinnin vahvaa huomioimista osana kokeilun arviointia,
- toisen asteen ja korkeakoulujen välisen yhteistyön vahvistamista erityisesti viestinnässä ja nivelvaiheen ohjauksessa,
- nuorten erityistarpeiden huomioimista tarjonnassa ja ohjauksessa.

Kokonaisuutena opintoseteleillä on potentiaali edistää nuorten kiinnittymistä korkeakoulutuspolulle. Huomautamme, että nykyisellään korkeakoulut tarjoavat erilaisia polkuja ja väyliä tutkintoihin hakeutumiselle. Vaikuttavuus syntyy kuitenkin ennen kaikkea siitä, miten korkeakoulut pystyvät tarjoamaan tarkoituksenmukaista avointa korkeakoulutusta tässä siirtymävaiheessa. Vaikuttavuuden arviointi tulee tehdä läpinäkyvästi ja avoimesti sekä jatkokehitys tarkoituksenmukaisesti. Kokeilun

arvioinnissa on syytä ottaa huomioon korkeakouluille syntyvät kustannukset, jotka liittyvät ohjaukseen, tekniseen kehitystyöhön sekä koulutustarjonnan, viestinnän ja saavutettavuuden kehittämiseen.

Dahlqvist Rosa
Diakonia-ammattikorkeakoulu OY